

RAN-2401000106020537
T. Y. B. A. (Sem. - VI) Examination March - 2026
Sanskrit (Paper - XXII) (NON-NEP)
न्यायदर्शन एवं अनुवाद
Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50

सूचना : / Instructions (1) उपरोक्त दशविव विगतो उत्तरवली पर अवश्य लખवी. Fill up strictly the above details on your answer book	Seat No.: Student's Signature
--	--

प्र. 1.	ટૂંકમાં જવાબ લખો : (કોઈ પણ પાંચ)	10
Q. 1.	Write answer briefly : (Any five)	10
1. ન્યાયશાસ્ત્રની પ્રવૃત્તિ કેટલા પ્રકારની છે? કયા? કયા?
1. How many types of activities of ન્યાયશાસ્ત્ર are there? Which are they?
2. ન્યાયવૈશેષિક મતે સંબંધ કેટલા પ્રકારનો છે? કયા? કયા?
2. How many relations are there according to ન્યાયવૈશેષિક? which are they?
3. અનુમાનના પ્રકારો જણાવો.
3. Explain the types of predictions.
4. અનુબંધ ચતુષ્ટય કોને કહેવાય?
4. What is called અનુબંધચતુષ્ટય?
5. નિમિત્ત કારણનું ઉદાહરણ સહિત લક્ષણ આપો.
5. Feature નિમિત્તકારણ with an example.
6. ન્યાયદર્શન મુજબ વાક્યની ત્રણ શરતો જણાવો.
6. Which are three conditions of વાક્યમ્ according to ન્યાયદર્શનમ્?
7. વ્યાપ્તિ એટલે શું?
7. What is વ્યાપ્તિ?		
પ્ર. 2.	સાનુવાદ વિવરણ કરો : (કોઈ પણ બે)	13
Q. 2.	Write translation with interpretation : (any two)	13
1. લક્ષણં ત્વસાધારણધર્મવચનમ્ । યથા ગોઃ સાસ્નાદિમત્ત્વમ્ ।
2. યસ્ય કાર્યાત્ પૂર્વભાવો નિયતોઽનન્યથાસિદ્ધશ્ચ તત્કારણમ્ ।
3. તસ્ય તૃતીયં જ્ઞાનં લિઙ્ગપરામર્શઃ ।
4. અતિદેશવાક્યાર્થસ્મરણસહકૃતં ગોસાદૃશ્યવિશિષ્ટપિન્ડજ્ઞાનમુપમાનમ્ ।		

પ્ર. ૩.	તર્કભાષાના આધારે અનુમાન પ્રમાણ વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો.	13
Q. ૩.	Discuss in detail the અનુમાન પ્રમાણમ્ according to તર્કભાષા.	13

અથવા / OR

પ્ર. ૩.	ટૂંકનોંધ લખો.	13
Q. ૩.	Write short notes.	13

1. અર્થાપતિ પ્રમાણમ્ ।
2. વાદ-જલ્પ-વિતણ્ડા ।

પ્ર. ૪.	નીચેનામાંથી કોઈ પણ બેનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો.	14
Q. ૪.	Translate into sanskrit any two of the following.	14

1. પોપટ ગામ, નગર અને વનમાં રહે છે. તેનો વર્ણ લીલો હોય છે. તેની ચાંચનો રંગ લાલ હોય છે. પોપટની ડોક કાળી હોય છે. પોપટને ફળો અને અનાજના બી ગમે છે. બાળકોને પોપટ ખૂબ ગમે છે. મનુષ્યો પોપટને પાંજરામાં પાળે છે. પાંજરામાં રહેલા પોપટો મનુષ્યોના સારા અને ખરાબ વચનો બોલે છે.
1. A Parrot Lives in a village, in a city an in a forest. It's colour is green. It's beak is red. The neck of the parrot is black. The parrot Likes fruits and corn seed. Children like parrots much. People Tamed parrots in a cage. Tamed parrots repeat good and bad words of a men.
2. કબૂતરનું દર્શન મંગલકારક મનાય છે. તેના દર્શનથી કાર્યની સિદ્ધિ થાય છે. તે શાંતિનું પ્રતીક છે. પંડિત જવાહરલાલને કબૂતર ખૂબજ પ્રિય હતું. તે શાંતિને માટે આકાશમાં કબૂતરને ઊડાડતા હતા. તે સંદેશવાહકનું કાર્ય કરે છે. કબૂતર નિર્દોષ પક્ષી છે એમ લોકો કહે છે. ઘણું કરીને કબૂતર ઘરના ખૂણાઓમાં રહે છે.
2. The sight of a pigeon in considered to be auspicious. One can achieve his fulfilment of his desire by its sight. it is the symbol of peace. Jawaharlal liked pigeons very much. He was throwing the pigeon flying in the sky for the sake of peace. it does the work of a messenger. people say that a pigeon is an innocent bird. Generally, pigeons live in the corners of a house.
3. કાગડો ચતુર પક્ષી છે. એક દિવસ એક કાગડો વનમાં આમતેમ ભ્રમતો હતો. ત્યારે તે તરસ્યો થયો. તેથી તે પાણી માટે આમતેમ ભ્રમવા લાગ્યો. પરંતુ કોઈ જગ્યા એથી પાણી મળ્યું નહીં. થોડા સમય પછી ખેડૂતના વાડામાં તે એક ઘડો જુએ છે. પછી તે ઘડાની પાસે જાય છે. થોડા સમય સુધી તે ત્યાં અહીં તહીં ફરે છે.
3. A Crow is a clever bird. Once a crow is wandering here and there. At that time it becomes thirsty. Therefore, it wanders here and there but it does not get water from anywhere. After some time, it sees one pot in farmer's courtyard. Afterwards it goes near the pot. It wanders here and there for some time.
4. આ તળાવ છે. તળાવના તીરે એક વૃક્ષ છે. એક દિવસ વૃક્ષની શાખામાં એક કબૂતર બેસે છે. ત્યારે એક કીડી વૃક્ષની ડાળી પરથી તળાવના પાણીમાં પડે છે. ત્યારે કબૂતર કીડીને પાણીમાં જુએ છે. ત્યારે કબૂતરના હૃદયમાં દયા ઉત્પન્ન થાય છે. તે દયાથી તેની પાસે પાંદડું ફેંકે છે. પછી કીડી પાંદડા ઉપર બેસે છે. તળાવના મોજાઓ તે પાંદડાને કિનારા પર લાવે છે.
4. This is a pond. There is a tree on the bank of a pond. Once a pigeon sits on the branch of a tree. At that time one ant falls in the water of a pond from the branch of a tree. Then a pigeon sees an ant in the water. There arose mercy in the heart of a pigeon. It throws leaves near it out of mercy. Then the ant ascends on the leaf. The waves of the pond bring that leaf to the bank,